

ESF VAHENDITEST RAHASTATAVA TÄISKASVANUTE TÄIENDUSKOOLITUSE ÕPPEKAVA

1. Üldandmed

Õppeasutus:	Georg Otsa nimeline Tallinna Muusikakool
Õppekava nimetus: (venekeelsetel kursustel nii eesti kui vene keeles):	Noodihaldusprogrammi <i>Sibelius</i> praktiline kasutamine edasijõudnutele
Õppekavarühm: (täiendus- koolituse standardi järgi)	Muusika- ja esituskunstid
Õppekeel:	eesti

2. Koolituse sihtgrupp ja õpiväljundid

Sihtrühm ja selle kirjeldus ning õppe alustamise nõuded. Ära märkida milliste erialaoskuste, haridustaseme või vanusegrupi inimestele koolitus on mõeldud ning milline on optimaalne grupi suurus; ära tuua kas ja millised on nõuded õpingute alustamiseks.

Sihtrühm: Täiskasvanud huvikoolide-või ringide juhendajad ja õpetajad, ansamblite, orkestrite, kooride juhendajad, muusikud, vabakutselised muusikud.

Grupi suurus: 10

Õppe alustamise nõuded:

Algteadmised noodihaldusprogrammist *Sibelius*

Õpiväljundid. Õpiväljundid kirjeldatakse kompetentsidena, mis täpsustavad, millised teadmised, oskused ja hoiakud peab õppija omandama õppeprotsessi lõpuks.

1. Tunneb ja oskab kasutada edasijõudnute tasemel noodiprogrammi *Sibelius*
2. Valdab erinevaid noodimaterjali sisestusmeetodeid (arvutiklaviatuur ning *MIDI*)
3. Leiab ja oskab kasutada *Sibelius*'e noodiprogrammis optimaalseid ja õigeid tööriistu
4. Rakendab noodimaterjali sisestamisel aktiivselt mõlemat kätt
5. Tunneb ja rakendab oma töös klaviatuuri kiirkäsklusi

Õpiväljundite seos kutsestandardi või tasemeõppe õppekavaga. Tuua ära vastav kutsestandard ning numbriline viide konkreetsetele kompetentsidele, mida saavutatakse.

4.taseme kutseõppe õppekava Interpreet, mooduli rakenduskava Muusikateooria, p.4 Noodigraafika

Põhjendus. Tuua põhjendus koolituse sihtrühma ja õpiväljundite valiku osas.

Sibeliuse digitaalne noodihaldusprogramm on üks enamlevinumaid noodimaterjali haldusprogramme, mille kasutamine edasijõudnu tasemel peaks kuuluma muusikute ja huvikoolide õpetajate baasdigioskuste hulka, olles sama elementaarne kui tekstihaldusprogrammi *Word* kasutamine. Kahjuks on *Sibeliuse* noodihaldusprogrammi oskuslikke kasutajaid vähe, mis pärsib oluliselt muusikavaldkonnas tegutsevate loovisikute ning huvikoolide õpetajate töövõimalusi ning on seeläbi eriti tõmbekeskustest eemal tekitamas digilõhestumist (*OSKA COVID 19 eriuuring lk.29*). Digilahenduste järjest kasvav kasutuselevõtt eeldab muusikavaldkonna baasdigioskuste omandamist juba edasijõudnute, iseseisva kasutaja tasemel, mis annaks võimaluse ka laiendada ja mitmekesistada

erialavaldkonnaga seotud tööd ning pakuks loovisikutele ka kaugtöö võimalusi (*OSKA COVID 19 eriuuring lk.28*). Samuti annaks *Sibeliuse* noodihaldusprogrammi kasutamine edasijõudnute tasemel võimaluse tegeleda vabakutselistel muusikutel, ansamblite, orkestrite, kooride juhendajatel rohkem pedagoogilise suunaga tööga huvikoolides-ja ringides (*OSKA COVID 19 eriuuring lk.109*).

Sibeliuse noodihaldusprogrammi koolitus edasijõudnutele hõlmab endas aktiivset ja praktilist edasisele iseseisvale kasutamisele suunatud õpet.

3. Koolituse maht

Koolituse kogumaht akadeemilistes tundides:	26
Kontaktõppe maht akadeemilistes tundides:	26
sh auditoorse töö maht akadeemilistes tundides: (<i>õpe loengu, seminari või muus koolis määratud vormis</i>)	8
sh praktilise töö maht akadeemilistes tundides: (<i>õpitud teadmiste ja oskuste rakendamine õppekeskkonnas</i>)	18
Koolitaja poolt tagasisidestatava iseseisva töö maht akadeemilistes tundides:	0

4. Koolituse sisu ja õppekeskkonna kirjeldus ning lõpetamise nõuded

Õppe sisu ja õppekeskkonna kirjeldus. *Tuua peamised teemad ja alateemad sh eristada auditoorne ja praktiline osa. Esitada õppekeskkonna lühikirjeldus, mis on õpiväljundite saavutamiseks olemas. Loetleda kursuse kohustuslikud õppematerjalid (nt õpikud vmt) kui need on olemas. Kui õppijalt nõutakse mingeid isiklikke õppevahendeid, tuua ka need välja.*

Õppe sisu

Auditoorne töö:

1. Töö alguse vormistamine kasutades “kiirmenüüd” (*quick menu*) ja “create”- menüüd
2. *Sibeliuse* menüüriba tutvustamine
3. Tupletite sisestamine. Rütmijaotuste erinevad grupeeringud
4. Lauluteksti sisestamine
5. Akordimärkide ja tabulatuuride sisestamine noodirea kohale
6. Partituuri lõpp viimistlemine
7. Partiide automaatne loomine
8. Arranžeerimise ja komponeerimise töövahendid

Praktiline töö:

1.
 - Uue projekti avamine kiirmenüüs ja klaviatuuri kiirkäsuga
 - Instrumentide lisamine partituuri klaviatuuri kiirkäsuga. Instrumentide aknas partituuri muutmine: järjekord, kustutamine
 - Taktimõõt, helistik ja võtmemärk
 - Nootide sisestamise erinevaid mooduseid: hiirega, arvuti klaviatuuri kiirkäskudega ja *MIDI* - klaviatuuriga
 - Uute taktide lisamine, taktide kustutamine, taktide sisu kustutamine

2.
 - Alateemade *FILE, HOME, NOTE INPUT, TEXT, PLAY, LAYOUT, APPEARANCE, PARTS, REVIEW, VIEW* tutvustamine
 - Milliseid tööriistu käsklused sisaldavad ja kuidas ise leida klaviatuuri kiirkäsklusi
3.
 - Dünaamikat, tempot ja mängutehnikat väljendavad tekstid ja märgid
 - Legato ja pidekaar
 - Artikulatsioonitähised (nt. *staccato, marcato, detache* jne)
 - *Cue* - noodi lisamine, *cue* - partii lisamine
4.
 - Polüfooniliste liinide tekitamine. Polüfoonilised liinid ja laulutekst
 - Eritüüpi noodipead
 - Tühjade taktide peitmine partituuris ja objektide nähtamatuks muutmine
 - Tühjade taktide muutmine nummerdatud paustaktideks
 - Taktide arvu seadistamine ühel real
5.
 - Akordimärkide ekvivalentsus
 - Akordimärkide ja tabulatuuride toimetamine
 - Instrumendi muutmine partiis
6.
 - Erinevates menüüdes “Inspektor” - akna kasutamine, mis võimaldab peenviimistleda erinevaid objekte ja situatsioone nt. fondi suurus, kirjastiil, x-y koordinaatteljestiku abil kujundada, määrata ära mingi lõigu korduste arv taasesitamisel jne.
7.
 - Partiide manuaalne vormistamine ehk iga partii korrigeeritakse vastavalt kunstilistele ja praktilistele vajadustele.
8.
 - Nootide ühendamiste eriolukorrad (nt. nootide ühendamine kahel erineval taktireal)
 - Klaviirist mitmele reale kopeerimine ja vastupidi partituurist kokku klaviirikis redutseerimine
 - Paralleelsete oktavite, kvintide leidmine teosest
 - Fuuga variatiivsed võtted: augmentatsioon, diminutsioon, vähikäik, inversioon
 - *FILTER* - töövahendi kasutamine, mis võimaldab suuremahulistes partituurides korruga välja sõeluda sarnaseid objekte (nt. laulutekst, artikulatsiooni tähised, kõik samal kõrgusel olevad noodid jne.) ja neid toimetada ning kustutada
 - Sibeliuse projekti eksportimine teistesse formaatidesse: audio, *MIDI*, video, *JPG* - eesmärgiks nooditeksti presenteerida või töödelda mõne muu tarkvaraga, mida koolitav eelnevalt on kasutanud.

Õppekeskkonna kirjeldus: Igal koolitaval on oma töölaud ja arvuti (iMac), mis on ühendatud *MIDI*-klaviatuuriga ja sisaldab noodigraafika tarkvara *Sibelius*. Koolituse läbiviijal on võimalus projitseerida tahvlile erinevate tööprotsesside käike.

Koolitusel osalejal peavad olema kaasas isiklikud kõrvaklapid.

Nõuded õppe lõpetamiseks, sh hindamismeetodid ja –kriteeriumid. *Nõutud on vähemalt 70% kontakttundides osalemine. Kirjeldada, kuidas hinnatakse õpiväljundite saavutamist.*

Vähemalt 70% ulatuses kontakttundides osalemine ning koolitaja poolt etteantud ülesannete tegemine.

Hindamine on mitteeristav. Etteantud materjali järgi valmib praktiline töö- võimalikult täpne fragment polüfoonilisest kooriteosest ning fragment orkestriteosest.

5. Koolitaja andmed

Koolitaja andmed. *Tuua ära koolitaja(te) ees- ja perenimi ning kursuse läbiviimiseks vajalikku kompetentsust näitav kvalifikatsioon või vastav õpi- või töökogemuse kirjeldus.*

Indrek Palu on lõpetanud 2003. aastal Viljandi Kultuuriakadeemia rütmimuusika erialal viiuliga ja omandanud seal ka instrumendi- ja ansambliõpetaja kutse. Lõpetanud 2014. aastal EMTA elektronmuusika ja heliloomingu eriala prof. René Eespere juhendamisel.

Omandanud magistrikraadi 2021. aastal EMTA jazz- ja improvisatsiooniline muusika erialal prof. Anto Pett'i ja prof. Anne-Liis Poll'i juhendamisel.

On töötanud 2003-2011 õpetajana Pärnu Muusikakoolis, Pärnu Ülejõe Gümnaasiumis ja Pärnu Jaagupi Muusikakoolis.

Alates 2014. aastast arvutimuusika-, ansambli- ja ansambliinstrumentide õpetaja Pärnu Koidula Gümnaasiumis.

Alates 2019. aastast Georg Otsa nimelise Tallinna Muusikakooli rütmimuusika osakonna lääne klassikalise muusika ajaloo õpetaja. Kasutanud noodikirjutusprogrammi *Sibelius* alates 1999. aastast nii oma õpingutes, loomingu kui ka pedagoogitöös.

Õppekava koostaja:

Indrek Palu; Georg Otsa nimelise Tallinna Muusikakooli õpetaja; indrek.palu@otsakool.edu.ee

/ees- ja perenimi, amet, e-mail/